

Робочий зошит

з географії

6 клас

Дата _____

Тема: Географічні дослідження.

1. Розподіліть методи географічних досліджень

Традиційні

Сучасні

2. РОЗКЛАДІТЬ ЗАПРОПОНОВАНІ ОБ'ЄКТИ ТА ЯВИЩА ПО КОРОБКАХ"

Метерологічні спостереження

Веселка
Листопад
Атмосферний тиск
Відліт птахів у теплі краї
Температура повітря
Опади
Набухання бруньок
Замерзання річки
Сплячка ведмедя
Хмарність
Збір урожаю
Вітер

Фенологічні спостереження

3. З'єднайте стрілками

МЕТОДИ ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ЗОБРАЖЕННЯ

Історичний

Картографічний

Аерокосмічний

Описовий

Дата _____

Тема: Уявлення про Землю в давні часи

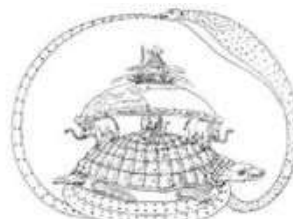
1. З'єднайте карту з її творцем та підпишіть їх

2. Порівняйте карти світу Ератосфена та Птолемея.

Спільні риси	Відмінності
Наприклад: наявність меридіанів і паралелей	

3. Підпишіть, хто і як уявляв нашу Землю

Дата _____

Тема: Пізнання нових земель**1. Комплексна робота з текстом підручника**

№	Питання	Відповідь
1	Як називали безстрашних мореплавців, які жили на півночі Європи?	
2	Ерік Рудий відкрив...	
3	Честь першовідкривача американських берегів дісталася сину Еріка Рудого...	
4	Перший європеєць, який здійснив подорож південною Азією?	
5	Скільки років тривала служба Марко Поло в китайського хана?	
6	Як називалася книжка написана Марко ПОЛО?	
7	Хто і у якому році створив перший глобус?	

2. З'єднайте стрілками географічних відкривачів з їх роками життя

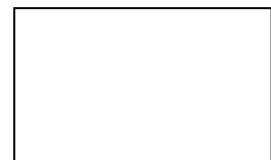
Відкривачі	Роки життя
Марко ПОЛО	1459-1807
Лейф Еріксон	1254-1324
Мартін Бегайм	Бл.970-1020

3. Про яке каміння йде мова

У своїй книжці Марко Поло розповідає про чорне каміння, яке видобувають у Китаї. Воно горить, як дрова. Це каміння дуже вигідне тим, що дешеве і рятує від вирубування дерева. Над розповіддю Марко Поло відверто сміялися. Як ви вважаєте, чи була правдивою розповідь мандрівника? _____

Яке каміння, що «горить, як дрова», він мав на увазі?

Як це каміння позначають на карті?

Дата _____

Тема: Великі географічні відкриття

1. КОРИСТУЮЧИСЬ ХМАРОЮ ТЕГІВ ПРИГАДАЙТЕ, ЩО ЗРОБИЛИ ЦІ МАНДРІВНИКИ?

2. «Географічний крос»

Закінчіть фрази:

У «Книзі про різноманітність світу» Марко Поло описав свої подорожі територією _____

У Північній Європі подорожі на значні відстані здійснювали войовничі племена _____

Плавання Б. Діаша та Васкода Гама у XV ст. було відкрито морський шлях до _____

У 1492 році Мартін Бегайм створив _____

Землі, відкриті у 1492 році, Х. Колумб назвав _____

Америго Веспуччі у своїх листах на батьківщину називав нові землі _____

3. Переглянути відеоролики

4. Складіть вірш у стилі «синквей»* про Христофора Колумба

* Вірш у стилі «синквей» має таку структуру:

Ключове слово	
Три прикметники — характеристика	
Три дієслова — характеристика дії	
Ставлення автора до ключового слова	
Підсумок — завершальна фраза	

Дата _____

Тема: Навколосвітні експедиції та відкриття материків

1. Підкресліть прізвище мандрівника який відкрив Австралію.

Христофор Колумб, Ерік Рудий, Фернанд Магеллан,
Абел Тасман, Джеймс Кук.

2. Зєднайте стрілками імена мореплавців з роками їхніх подорожей. Позначте на контурній карті маршрути їхніх подорожей різними кольорами.

Х. Колумб 1519-1522

Ф.Магеллан 1803-1806

ДЖ.Кук 1819-1820

І.Крузенштерн і Ю. Лисянський 1768-1780

Ф.Беллінсгаузен і М.Лазарєв 1492—1500

2. Розв'яжіть кросворд у програмі <https://learningapps.org>

Дата _____

Тема: Сучасні географічні дослідження

1. Знайдіть у реченні помилки

Північний полюс Землі вперше підкорив Роберт Пірі в 1908 році, а Південний полюс – Роберт Скотт 14 грудня 1911 року.

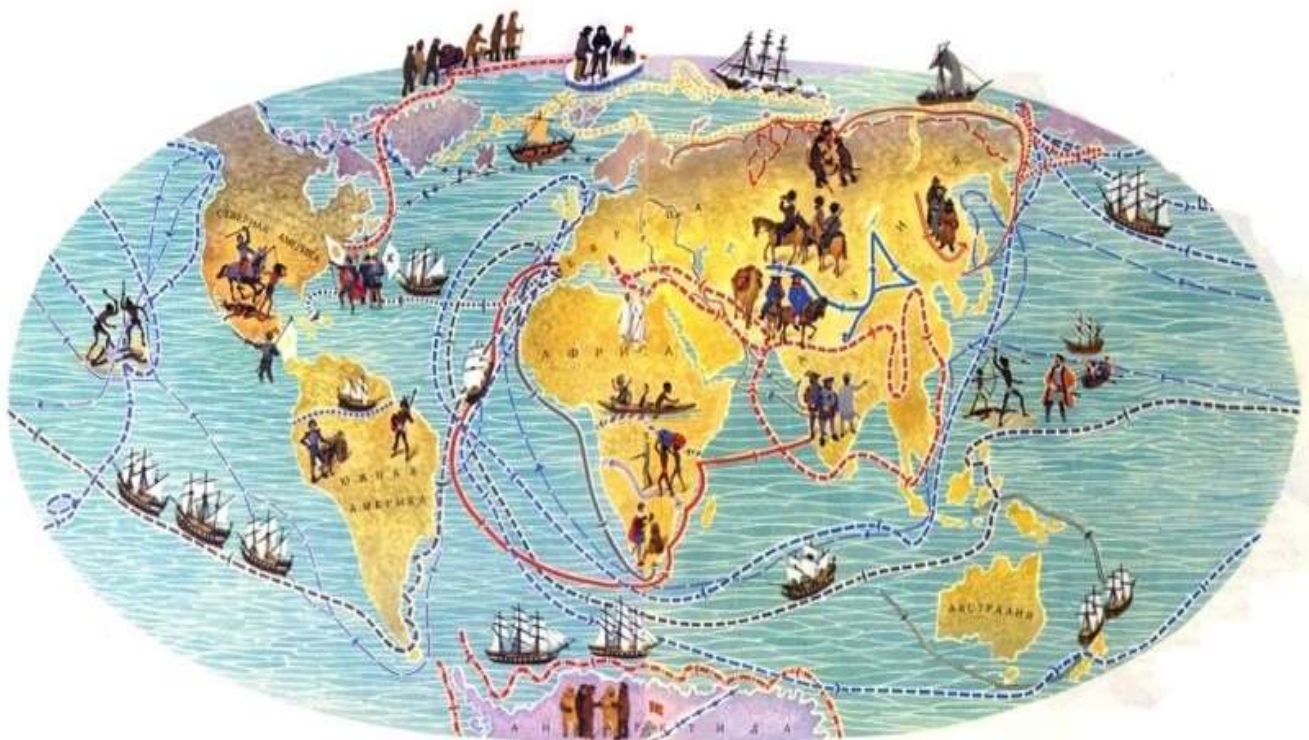
2. Позначте на контурній карті місце розташування української антарктичної станції «Академік Вернадський»

3. Виконайте завдання у програмі <https://learningapps.org>

4. Підпишіть на карті мореплавців, чиї наколосвітні подорожі вказані на карті

Дата _____

Тема: Способи орієнтування на місцевості

1. Підкресліть серед перелічених нижче способів орієнтування на місцевості, візуальні(на око) способи синім кольором, а інструментальні обведіть червоним.

за полярною зіркою
за Сонцем
за допомогою компаса
за годинником

за картами
за лініями зв'язку
за мурашками в лісі

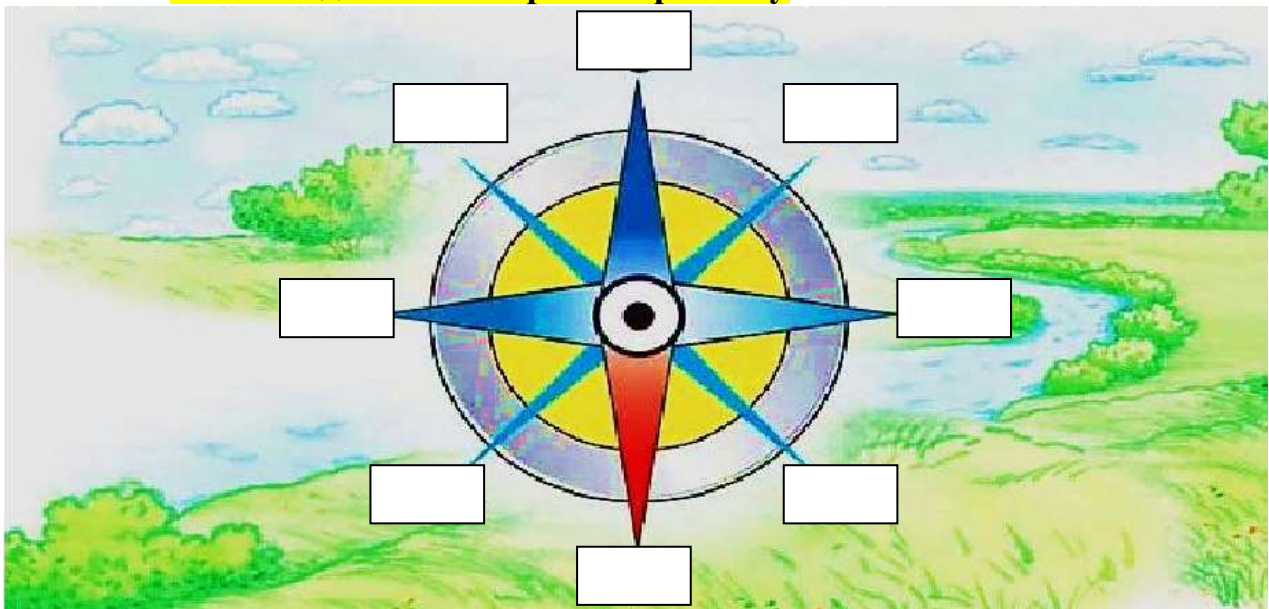
Напишіть ,який із цих способів, на вашу думку, є найпотужнішим

---

2. Розв'яжіть ребуси

3. Підпишіть сторони горизонту

4. Перегляньте відеоролик

5. Розв'яжіть кроссворд

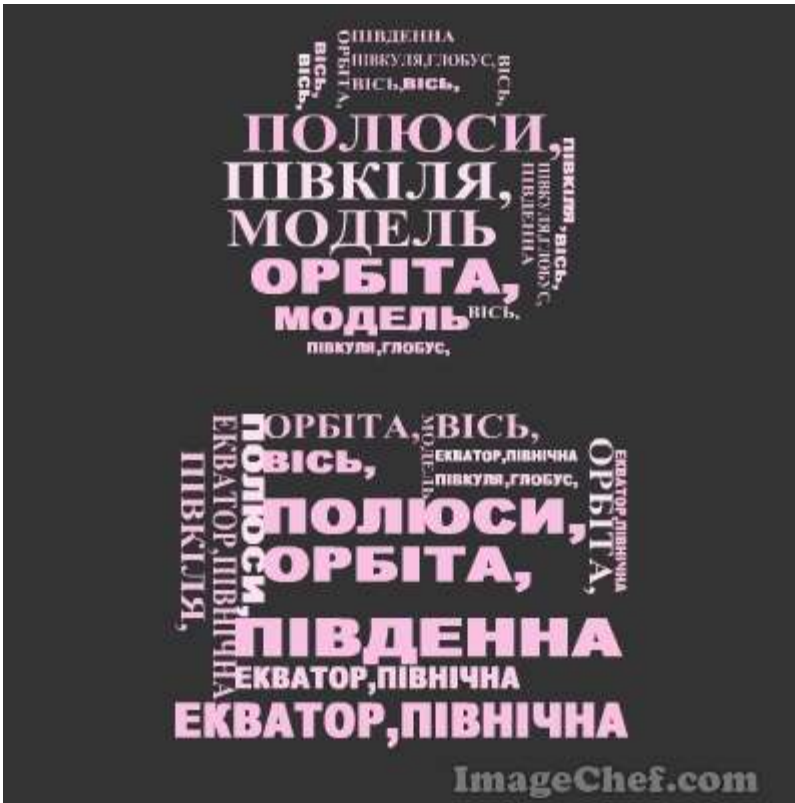

Дата _____

Тема: Способи зображення земної поверхні

1. Знайдіть знайомі вам слова та пригадайте їх значення

2. Розподіліть перелічені ознаки між основними способами зображення Землі:

- а) охоплює невелику ділянку місцевості;
- б) виконується в різних масштабах з урахуванням форми Землі;
- в) виконується умовних знаках і за допомогою масштабу;
- г) виконується переважно у великому масштабі;
- д) відображає кулясту форму Землі;
- є) завжди виконується у дрібному масштабі

Глобус: _____ План _____ Карта: _____

3. Заповніть таблицю:

Основні способи зображення земної поверхні	Переваги	Недоліки
План		
Географічна карта		
Глобус		

Дата _____

Тема: Масштаб

1. Знайдіть помилку у визначенні масштабу й підкресліть її:

Масштаб – це ступінь збільшення довжини ліній на карті, плані, глобусі порівняно з їхніми дійсними розмірами на земній поверхні..

2. «Картографічний практикум»

Переведіть числовий масштаб в іменований.

а) 1 : 200 000.

б) 1 : 500.

Переведіть іменований масштаб у числовий.

а) В 1 см 80 км.

б) В 1 см 5 м.

3. Розв'яжіть задачі

Задача 1. Визначте відстань на плані в атласі від млина дожерела.

Задача 2. За фізичною картою України в атласі визначте відстань між Києвом і Харковом.

Задача 3 . Визначте масштаб карти, якщо відстань на місцевості: 500 км на карті — це відрізок завдовжки 5 см.

Задача 4 . Визначте масштаб карти, якщо відстань на місцевості: 100 км на карті — відрізок завдовжки 2 см.

Дата _____

Тема: План місцевості

1. Знайдіть ознаку, за якою об'єднані ці умовні знаки

Річка

Польова дорога

Автомобільна дорога

Лінія електропередач

Лінійні

Суцільні чагарники

Озера

Хвойні ліси

Яри

Контурні

Мости

Поодинокі дерева

Пам'ятники

Колодязі, криниці

Значкові

2. «Творча лабораторія»

Розгляньте в атласі зображення місцевості на плані та знімку з космосу. Знайдіть спільні та відмітні риси. Результати занесіть до таблиці.

Спільні риси	Відмітні риси

3. «Проблемне запитання»

Доведіть чи спростуйте вислів:

«План місцевості — надійний помічник людини».

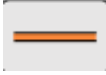

4. Знайдіть у тексті помилки й виправте їх.

Учні вийшли на місцевість з метою скласти план місцевості поблизу школи. Одна група школярів використала полярну зйомку місцевості, тобто зйомку за маршрутом. При цьому вони з висоти горба, на якому стоїть школа, позначили напрямки й визначили азимути до парку, лікарні та дитячого театру. Друга група використала маршрутну зйомку з однієї точки, що проходила уздовж річки.

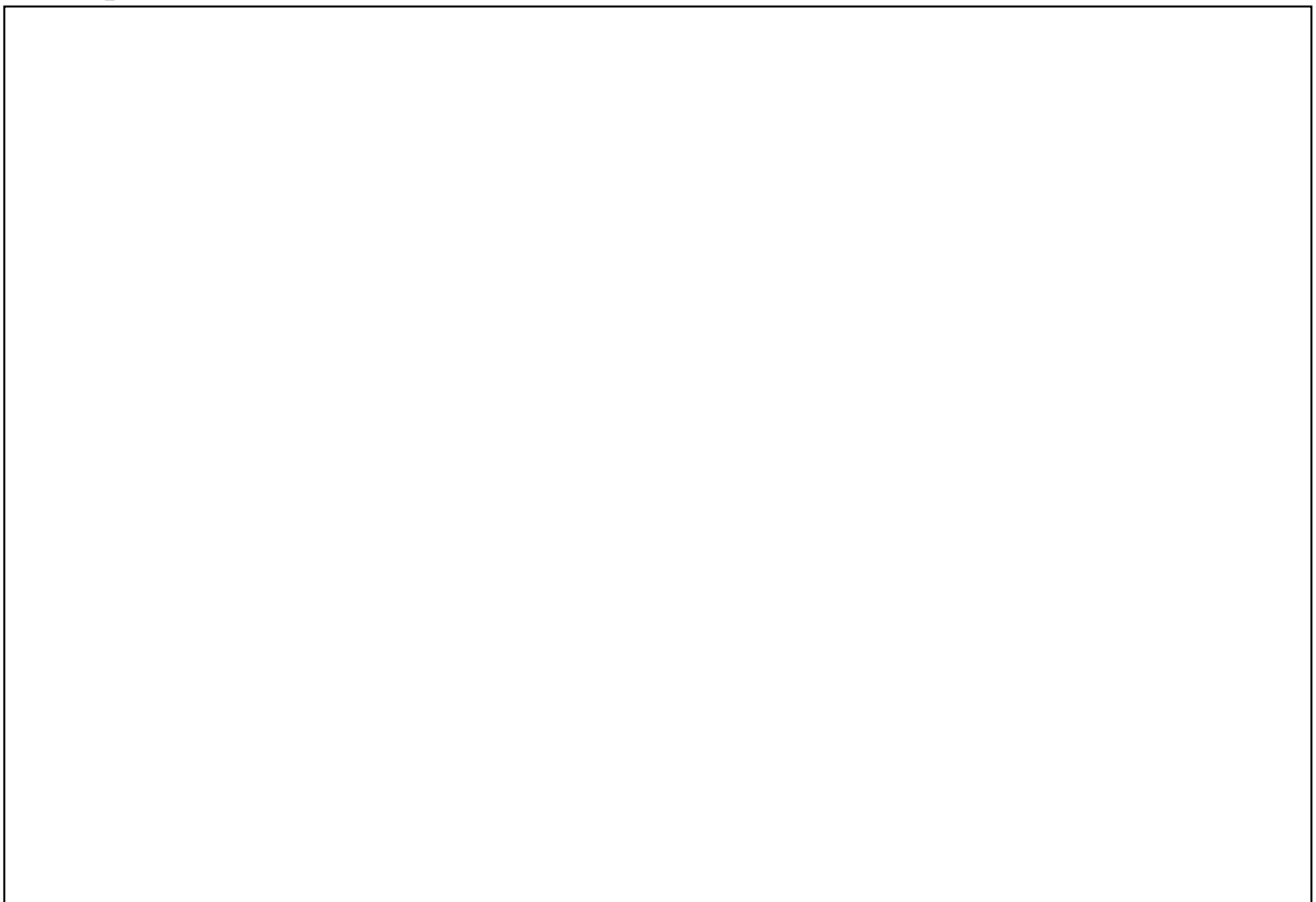
Дата _____

Тема: Складання плану місцевості

1. Розшифруйте текст, складений з використанням умовних знаків

Настало літо й учні вирішили провести туристичний похід. Від своєї _____
_____ учні вирушили на північний захід до ,
що простягалася з півночі на південь. Пройшовши 1500м., діти повернули на
північ і пройшли до _____ майже 3 км., де вирішили відпочити.
На південному березі _____ школярі поставили свій табір з
_____. Східніше , на відстані 500м. розкинувся
_____ площею 1га. Група хлопців вирушила до ,
на пошуки _____. Лише на південній окраїні
було знайдено _____. Набравши води, по
_____, яка простягалася з півдня на північ, учні повернулися
до табору.

Накресліть план описаної місцевості в масштабі в 1см -500м.

Дата _____

Тема: Географічна карта

1. Підкресліть ті ознаки, які відрізняють карту від плану:

- орієнтування за допомогою меридіанів і паралелей;
- охоплює невелику ділянку місцевості;
- виконується в різноманітному масштабі;
- використовує лише масштабні умовні знаки;
- враховує кулясту форму Землі.

2. Знайдіть у твердженні помилку й виправте її:

Географічний атлас- це цілісне систематизоване зібрання планів місцевості.

3. Заповніть таблицю, використовуючи підручник і карти атласу

Групи карт	Приклади
За охопленням території	Карта півкуль Карта України
За масштабом	
А) великомасштабні	
Б) середньомасштабні	
В) дрібномасштабні	
За змістом	
А) загальногеографічні	
Б) тематичні	
За призначенням	

Якими картами за призначенням вам чи вашій родині доводилося користуватися в повсякденному житті?

_____

4. Користуючись фізичною картою України, заповніть таблицю:

Міста	Річки	Озера	Моря	Гори

Дата _____

Тема: Градусна сітка на глобусі й карті. Географічні координати.

1 Знайдіть у твердженнях помилки і виправте їх.

Географічна широта – це відстань уздовж паралелі в градусах від будь-якої точки земної поверхні до нульового меридіану.

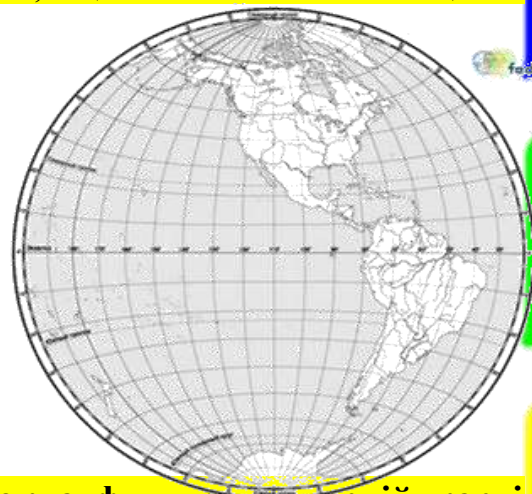
Географічна довгота – це відстань уздовж меридіана в градусах від будь-якої точки земної поверхні до екватора.

2. Доповніть речення

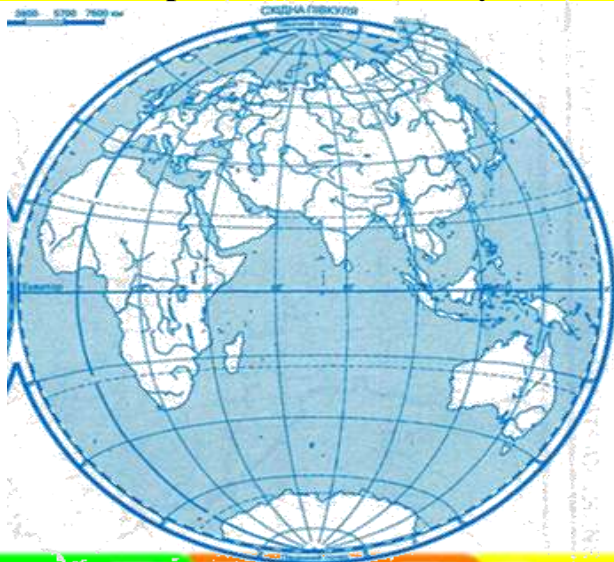
Користуючись фізичною картою України (в атласі), визначте географічні координати свого населеного пункту _____.
У яких півкулях він розташований? _____.

3. Позначте на контурній карті точки, які мають указані координати, і за допомогою атласу визначте географічні об'єкти, що «сховалися» за цими координатами.

- А) 9° пн.ш., 79° зх.д. _____
- Б) 51° пн.ш., 30° сх.д _____
- В) 35° пд.ш., 58° зх.д _____
- Г) 38° пд.ш., 145° сх.д _____
- Д) 6° пд.ш., 30° сх.д _____

4. Користуючись картою півкуль в атласі, прокладіть на контурній карті водний шлях з міста з координатами $50^{\circ} 30'$ пн.ш. і $30^{\circ} 30'$ сх.д. до Лондона. Визначте координати кількох пунктів на шляху руху та координати Лондона.

Дата _____

Тема: ЛІТОСФЕРА. Внутрішня будова Землі

1. За малюнком підпишіть основні шари, з яких складається Земля і земна кора.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

2. Знайдіть пару

1. Ядро
2. Мантия
3. Земна кора
4. Літосфера
5. Астеносфера

- а. Верхній, в'язкий шар мантиї.
- б. Верхня тверда оболонка літосфери.
- в. Внутрішня частина Землі.
- г. Найбільша за об'ємом частина планети
- д. Тверда оболонка Землі

1	
2	
3	
4	
5	

3. Розв'яжіть задачу

1). Яка температура гірських порід на глибині 11 000 м, якщо на поверхні вона становить +10 °С?

_____

2). Через 33м. у глиб Землі температура підвищується на 1град.С.

Яка температура буде в шахті на глибині 900м, якщо температура шару земної кори, що не залежить від пори року, становить +10гр. С.

_____

3). Яка температура гірських порід на глибині 1000м, якщо на поверхні вона становить +20град.С.

_____

Тема: Землетруси

1. «Відгадай явище»

О 5 годині 20 хвилин земля здригнулася; її перша судорога тривала майже 10 секунд. Тріск і скрипіння віконних рам, дзенькання скла, гуркіт падаючих сходів розбудив людей. Довкола них гойдалися стіни, падали полиці, посуд, картини, дзеркала, коробилася підлога, хиталися меблі .

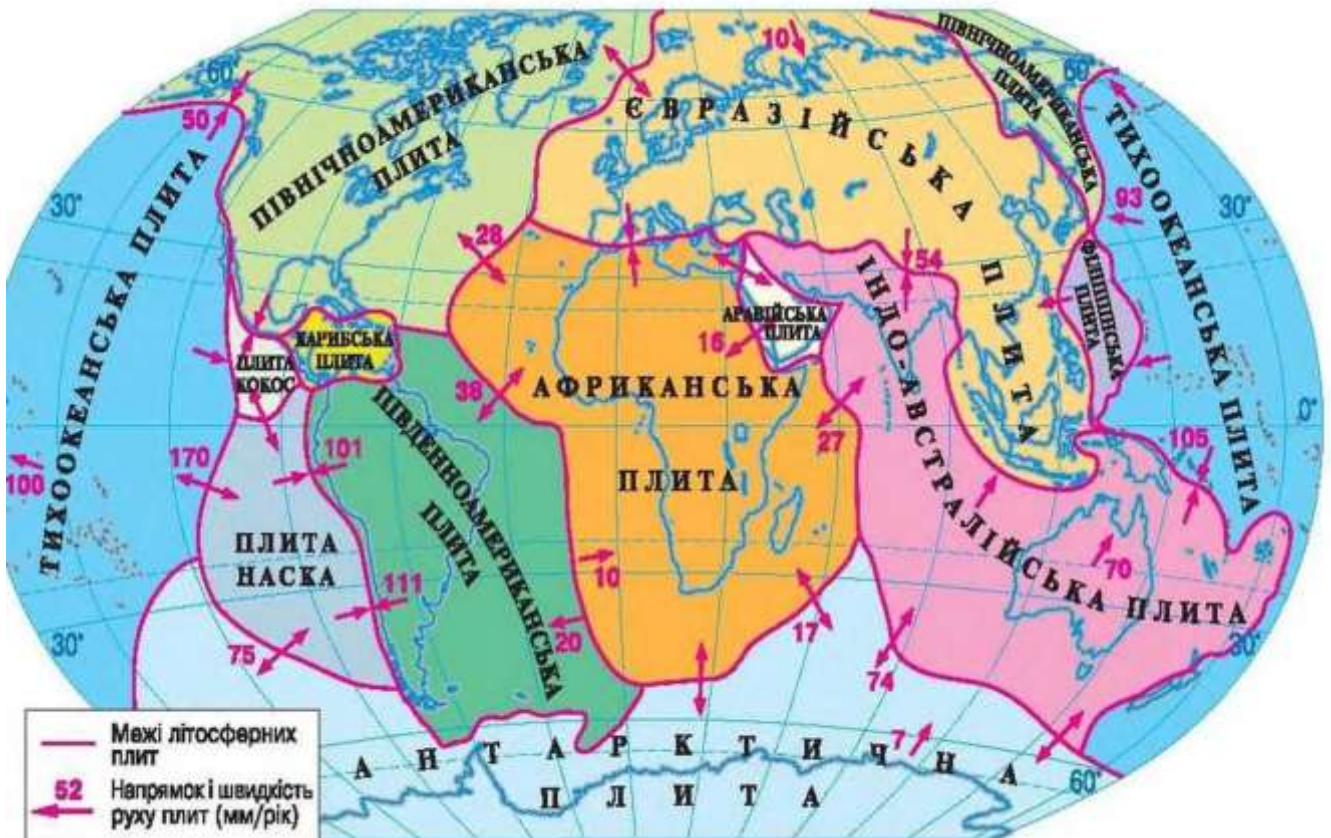
Що це за явище? _____.

2. Опишіть причини та наслідки землетрусу

Землетруси	
Причини	Наслідки

3. «Картографічний практикум»

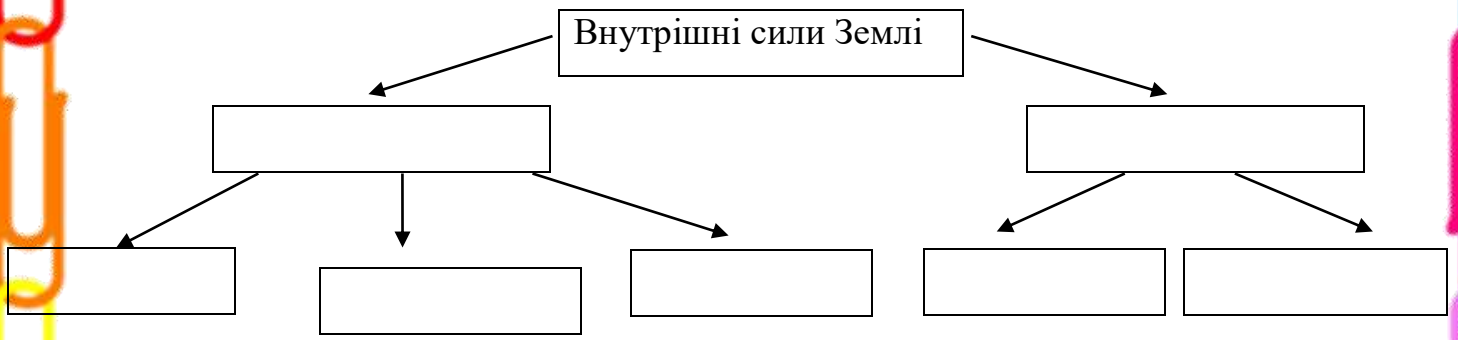
На контурній карті, де підписані найбільші літосферні плити, позначте місця найбільшої інтенсивності землетрусів.

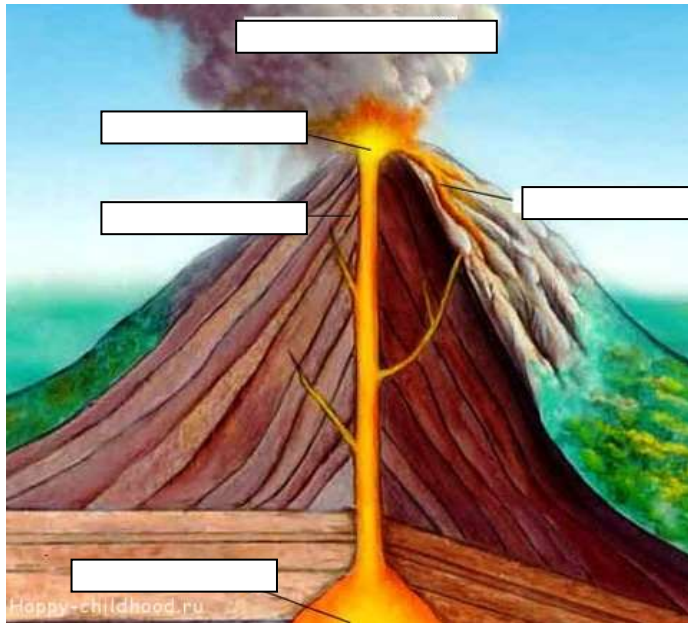
Дата _____

Тема: Вулкани і гейзери

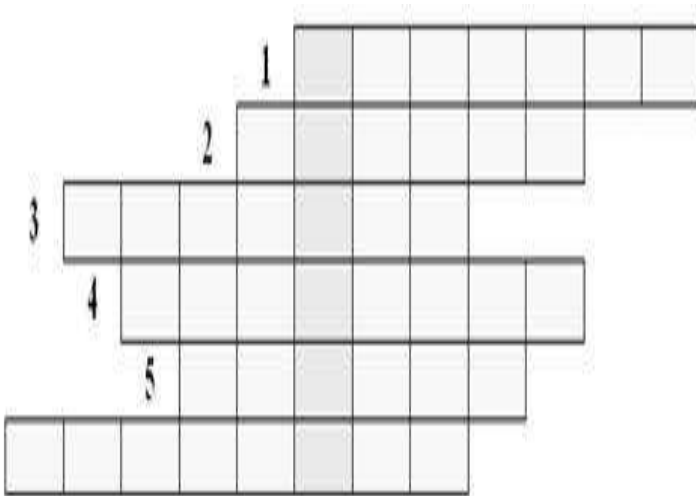
1. Доповніть схему «Внутрішні сили Землі»

2. Підпишіть будову вулкану

3. Розгадайте кросворд

1. Вулкан в результаті якого загинуло три міста
2. Хвилі в гавані
3. Вулкан, діяльність якого не зберегла ніяких відомостей
4. Вулкан, виверження якого найсильніше
5. Чим закінчується жерло?
6. Місце, що міститься над вогнищем землетрусу?

4. Поясніть, чому вулкани називають «вікнами» в надра Землі.

Дата _____

Тема: Зовнішні процеси Землі

1. З'єднайте стрілками зовнішні процеси та їхні відповідні результати.

робота вітру

робота води

діяльність людини

робота сонця

робота живих організмів

терикони

чудернацькі «скульптури»

дюни

кар'єри

печери

кам'яні «річки»

коралові рифи

2. Охарактеризуйте за планом один із зовнішніх процесів

План характеристики

1. Назва процесу.
2. Види роботи, яка виконується під час процесу.
3. Форми рельєфу, що виникають.
4. Можливі негативні наслідки процесу.
5. Способи боротьби з негативними наслідками цього процесу.

Характеристика

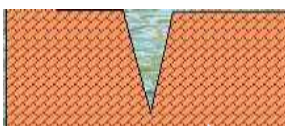
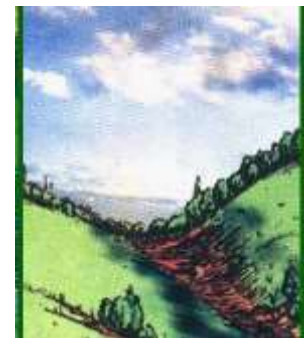
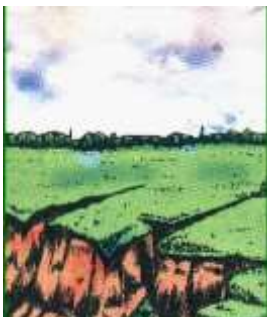
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

3. З'єднайте стрілками стадії розвитку яру з її зображенням

Вимоїна

Яр

Балка

Дата _____

Тема: Гірські породи та мінерали

1. Впишіть пропущені слова

До внутрішніх процесів належать _____

і _____ рухи земної кори.

Жерло вулкана закінчується _____.

Ділянку земної поверхні над вогнищем землетрусу називають _____.

2. Розподіліть гірські породи за їх походженням

Магматичні

Осадові

Природний газ

Граніт

Пісок

Кам'яна сіль

Нафта

Алмаз

Залізна руда

Алюмінієва руда

Золото

Кам'яне вугілля

Пемза

Торф

глина

Метаморфічні

3. Співстав назви корисних копалин та умовні знаки.

Кам'яне вугілля

Природний газ

Буре вугілля

Залізна руда

Золото

Мідна руда

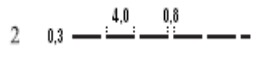
Нафта

Дата _____

Тема: Абсолютна і відносна висота місцевості

1. Заміни умовний знак його назвою.

« Місячне сяйво лягло на . Жердй зупинився і обернувся до Мишка. Його обличчя здавалось мертвотно-блідим.

- Зараз буде , а там Голигінська гатка, - тремтячим голосом прошепотів Жердй. Підете краєм . Як дійдете до чотирьох дубів, візьміть ліворуч, там . А як перейдете, там побачите . А я тут посиджу.»

2. Розв'яжіть задачу

Вміння визначати відносну висоту місцевості потрібне людині не тільки в її господарській діяльності, а й для збереження здоров'я. В медичній літературі є таке поняття як «гірська хвороба». Будь-яка людина, яка потрапляє на висоту вище 1000 метрів від того місця де вона мешкала, ризикує зіткнутися з проблемами. При наборі висоти щільність повітря зменшується і організм перестає отримувати на обхідну йому кількість кисню. Тож давайте спробуємо визначити, чи загрожує нам ця хвороба, якщо ми вирішимо підкорити найвищу точку України – Говерлу, висота якої становить 2061 метр. Висота Білої Церкви – 161 метр. Визначити відносну висоту.

2. Розв'яжіть кросворд

Якщо ви правильно впишете слова, то дізнаєтесь прізвище видатного вченого, який наштовхнув картографів на думку зображувати рельєф за допомогою горизонталей.

1. Короткі риси, що вказують на напрямок зниження схилу.

2. Назва гори, що має найбільшу абсолютну висоту.

3. Назва моря, що має найбільшу від'ємну абсолютну висоту.

4. Назва моря, рівень якого прийнято вважати початком відліку висот на Землі.

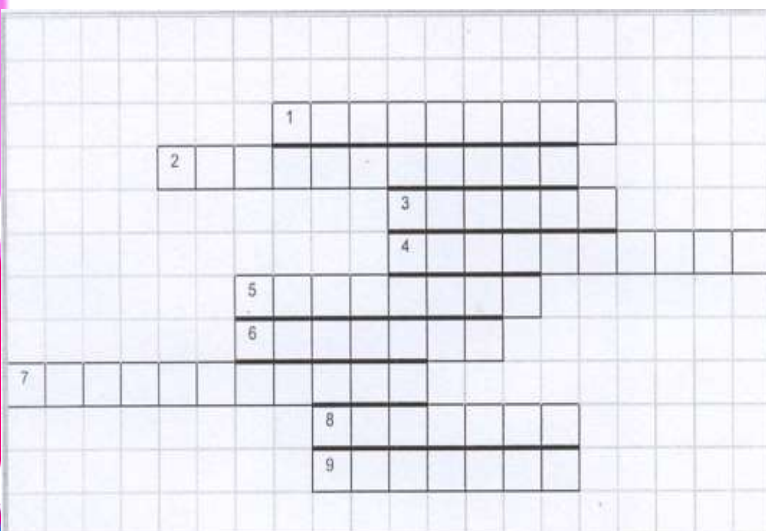
5. Висота, що показує перевищення однієї точки над іншою.

6. Прилад для визначення відносної висоти місцевості

7. Лінії, що з'єднують точки з однаковою абсолютною висотою.

8. Абсолютна висота точок, розташованих вище рівня моря.

9. Рейка з діленнями на водомірному посту для спостережень за рівнем води в морях.

Дата _____

Тема: Рівнини

1. Географічна мозаїка

Складіть речення з наведених слів

нерівності
всє
поверхня
земна
рельєфце

рівнини
Горице
рельєф форми
ОСНОВНІ

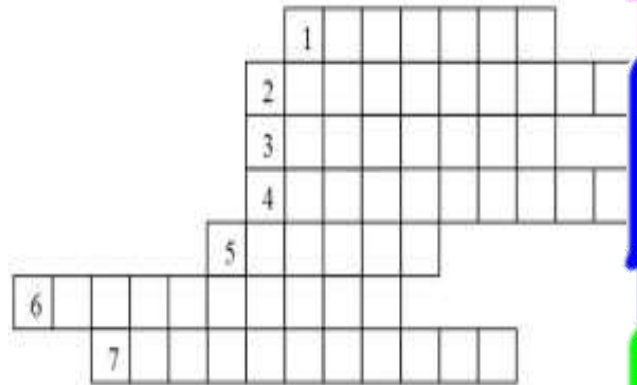

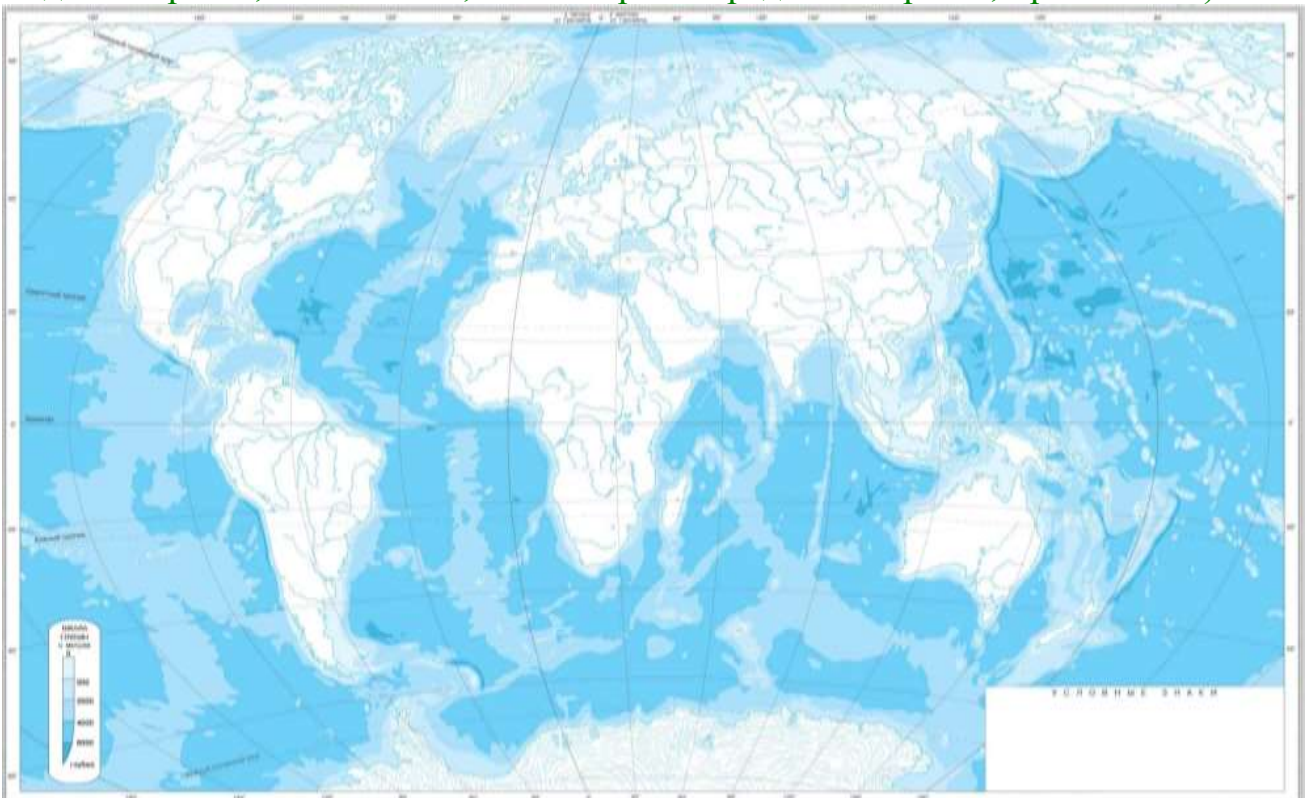
---

2. Розв'яжіть кросворд

1. Нерівностями земної поверхні називають...
2. Верхня тверда оболонка земної кулі...
3. Материк на якому ми живемо...
4. Внутрішні процеси, що створюють нерівності землі...
5. Земна кора разом з верхньою частиною мантиї розбита тріщинами на окремі блоки – літосферні...
6. Зовнішні процеси які вирівнюють форми рельєфу...
7. Основні типи земної кори...

3. **Наносимо на контурну карту рівнини світу** (Східноєвропейська, Західносибірська, Амазонська; плоскогір'їв Середньосибірське, Бразильське).

Дата _____

Тема: Гори

1. Упишіть правильні цифри

Гори заввишки _____ м. є високими.

Гори заввишки _____ м. є низькими.

Гори заввишки _____ м. є середньовисотними.

2. Визначте, які гори сховалися за географічними координатами

62° пн. ш., 150° зх.д. - _____

31° пн. ш., 70° зх.д. - _____

3° пд.ш., 38° сх.д.- _____

29° пн. ш., 87° сх.д. - _____

77° пд.ш., 170° сх.д. - _____

3. Добери пару

(до географічних об'єктів лівого стовпчика, підібрати поняття з правого стовпчика)

Уральські

Кордильери

Карпати

Гімалаї

Східно – Європейська рівнина

Амазонська низовина

Прикаспійська низовина

найвищі гори світу

розділяють Європу і Азію

найдовший гірський ланцюг

вершина Говерла

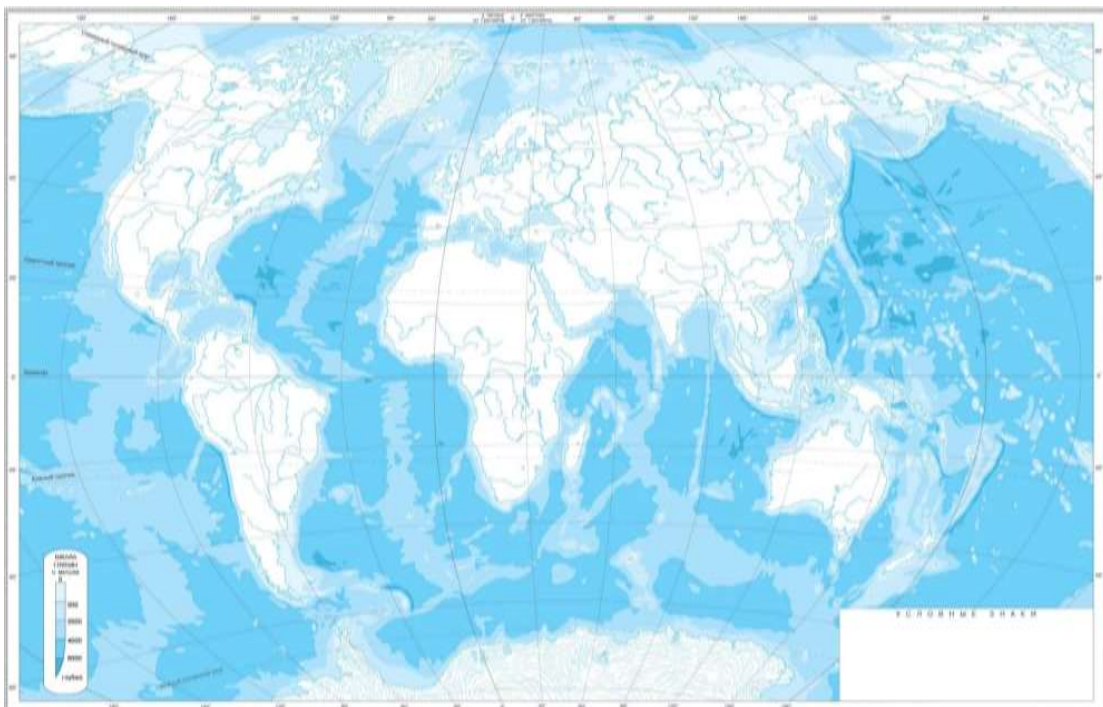
лежить нижче рівня моря

знаходиться територія України

протікає однойменна річка

4. Картографічний практикум

Наносимо на контурну карту гірські системи світу (Карпати, Кримські гори, Альпи, Уральські, Кордильери, Анди, Кавказ, Гімалаї з вершиною Джомолунгма,).

Дата _____

Тема: Рельєф дна Світового океану

1. З хмар слів дайте визначення термінам

ширину, сягають, найглибші, океанічного, дна, це, метрів, які, км, тисяч, частини, глибину, кілька

Глибоководний жолоб - це _____

типу, вирівняною, частина, літосфери, земною, корою, океанічного, поверхню

Ложе океану - це _____

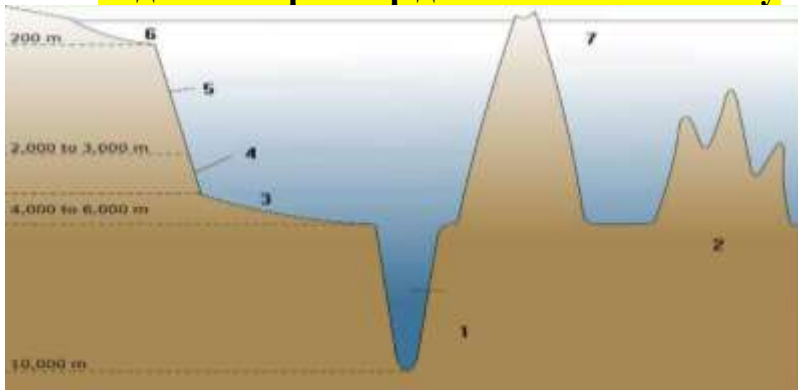

---

2. Підпишіть рельєф дна Світового океану

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

3. Заповніть таблицю, поставивши знак «+», у колонку при наявності такої форми рельєфу:

Форми рельєфу	Суходіл	Океан
Рівнини		
Гори		
Жолоби		

Дата _____

Тема: Унікальні форми рельєфу

1. Методом «Фішбон» з'ясуємо причини та наслідки впливу людини на земну поверхню.

2. Заповніть таблицю

Унікальні форми рельєфу (за походженням)	
Як результат прояву внутрішніх сил	Як результат прояву зовнішніх сил
Наприклад: вулкан Везувій	Наприклад: піраміда Маттерхорн Альпах

2. Перегляньте відеофільм «Унікальні форми рельєфу земної кулі» та заповніть таблицю

Унікальні форми рельєфу	Внутрішні сили Землі	Зовнішні сили Землі
1. Червона гора Австралії.	+	
2. Каньон Колорадо.		
3. Башта Диявола.		
4. Долина привидів.		
5. Гори Данься.		
6. Водоспад Анхель		
7. Водоспад Ігуасу		
8. Гора Маттерхорн		
9. Арізонський кратер.		
10. Кам'яні гриби Алтаю.		
11. Каньон Криму.		
12. Печера Оптимістична.		